

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hónapra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hónapra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számkok 12 kr-ával kaphatók kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlést 7 kr. kétszeriért 6 kr. többszöriért 11. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr
A nyiltérben:
 minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötésben levő hirdető-írdák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) bízlandók.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
 —+ vacárnap reggel. +—

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Néhány szó a cselédekről.

A jó cseléd boldogsága a háznak, a rossz ellenben valódi szerencsétlenséget hoz a családra és bizton elmondhatni, hogy egy-egy rossz cseléd meghaborgathatja az egész ház békéjét, sőt tönkre is teheti azt.

A cselédkérdés is olyan, a mely megérdemli, hogy minél többet foglaljuk vele a sajtó, hogy végre a közönségnek megfelelőleg tisztázva legyen.

Az egész cselédelfogadás csakugy, mint a hadverés és hazárdjáték: szerencse dolga s éppen azért van itt oly nagy tere a tudatlanságnak, a tökéletlenségnek s minden gyarlóságnak.

A becsületesség, a kitarító szorgalommal párosult ügyesség itt is, mint minden foglalkozásnál, méltó jutalomra tarthat számot, mert a valódi érdem meg is érdemli a jutalmat és elismerést.

Hanem mi uton kerüljön a cseléd a házhoz?

Közvetítőre van szükség; és éppen itt rejlik a hiba, mert közvetítő-intézetünk nincs.

A cselédek elhelyezését nálunk szabadon gyakorolhatja boldog boldogtalan, a kinek erre engedélye van.

Pedig ez nagy kalamitás.

Gyakorolják is többen, a kik majdnem korlátlanul rendelkeznek a cselédekkel, a kik viszont feltétlen alárendeltségben vannak azokkal szemben, a kik nekik helyet szereznek s megtörténik talán az is, hogy ugyanaz, a ki ma helyet szerzett a cselédnek, holnap új helyet keres számára, azon egyszerű oknál fogva, mivel ily módon több pénzre tehet szert; mert hiszen neki is élnie kell s ez a törekvés minden más kérdést háttérbe szorít.

Ez a változás, ez a sok csere azután megöli betűje a rendnek, kibúvó ajtó és ürtügy oly cselédre nézve, a

ki szeret tétlenül élni és kószálni. Sőt alkalmat szolgáltat minden rosszra, mert gyakran jó, dolgos és becsületes cselédet is félrevezethet.

Azért volna kívánatos és szükséges, hogy a cselédviszonyok szigorubb rendszerbe tereltetnének. Ha például jövőre maga a rendőrség venné kezébe ezen dolgot, vagy legalább meghatározott szabályoknak alávetett cseléd-intézet alapítására szolgáltatna alkalmat. Jelentkezés, beiratás, elhelyezés bizonyos meghatározott díjjal járna az ily intézetnél, mely a rendőrség irányában teljes felelősséggel végezné teendőit s amannak megkönnyitene s megrövidítené a dolgát.

Igy a cseléd-tartó közönség baja is jóval megkevesbedik s mindenki bizalommal fordulna az olyan intézethez, a hol kiszabott díj mellett biztosan számíthatna arra, hogy a szerződött cseléd ügyébe egy harmadik személy többé nem avatkozik.

Egyszóval a rendőrség reformálja az egész ügyet s ne tőrje továbbra is, hogy avatatlank sáfárkodjanak a közönségre s általán a házi béke fenntartására nézve annyira fontos kérdésben

Ezeket tartottuk szükségesnek elmondani a cselédekről és a cseléd-szerzésről ez alkalommal, a mikor közeledik november elseje, a mely napon a legnagyobb cselédváltás történik.

Közegészségügyünk.

S ha mindezek — nem is számítva egy nemzetnek számbeli túlsúlyánál fogva is imponálóbb erejét s más, egy rövid cikkek szűk körében fel sem hozható eredményeket — elvitázhatlanul úgy vannak: nem legelső rendű kötelességünk-e mindnyájunknak, de különösen az arra hivatott faktoroknak minden lehetőséget elkövetni arra nézve, hogy a már napvilágot látott nemzedék, az élő kontingens az életnek, az

egészségnek megtartassék, biztosíttassék? — S mit látunk e helyett? A soraim elején jelzett lázas törekvést, minden rendszer nélkül, theoretikus doktrínákat, megvalósítás nélkül, kodifikált rendeleteket fogatosítás nélkül, hangzatos szavakat, társulati, egyesületi működést látható eredmény nélkül. — Angliában, melyet a praktikus intézmények honának szeretünk és méltán szoktunk nevezni, — megkísérlették a közegészségügyi szabályoknak legpontosabb betartása és alkalmazása mellett, városokat, községeket alapítani, hol s a melyekben a lakás, a helyiség, az élelmi szerek közegészségi következményei angolos pedanteriával fogatosítottak, mi nálunk ma is csak a teoriák, az elméletek élettelen terén állunk, a közegészségi szabályok, rendelkezések betartásával keveset, vagy éppen semmit sem törődünk; a rendeletek fogatosítását ellen nem őrizzük. — S éppen ebben rejlik szerintem a bajnak fő oka. — A nép, mint mindenütt, nálunk is a maga egészében csak gyermek, az állam, a maga supremáciájával, a nevelő, az oktató; a rendelkezésre álló ezer meg ezer nevelői, fentartói eszköz alkalmazásával kellene tehát az általa előirt, kötelezőkül szabott szabályok, kívánalmak pontos betartását fogatosítani s keresztül vinni.

Nem elegendő a népnek közegészségi kátét adnunk kezébe; a közegészségtant középiskoláinkban, tanítóképezdékben tanítanunk, országos közegészségügyi tanácsot nagy apparátussal állítanunk fel, ha a gyakorlatban, az életben nem alkalmazzuk, nem valósítjuk meg gyakorlatilag is azok elméleti utasításait, működését. — De míg állategészségügyünk fejlesztése érdekében mindent elkövetünk, költséget, fáradságot nem kimélünk, míg az állatorvosok állomását rendszeresítjük, s az egészségi szabályok megtartását sokszor munitiózus pedanteriával őrzi ellen az illetékes tényezők egész serege, s legkisebb ragály esetén vesztőzár alá helyezzük egész járásokat, vármegyék marhaállományát, addig az emberi

élet, az emberi egészség megtartásának, megőrzésének gyakorlati terén sivár meddőség élettelen lanyhaság uralkodik.

Istenem! hiszen csak hanyadik községünk részesül abban a szerencsében, hogy körorvossal dicsekedhetik, vagy hogy orvost fehér hollóképen évenként csak egyszer is láthasson! — Papiroson mindenütt fel vannak állítva a körorvosi állomások, körökbe osztva az egyes községek, meg is hirdetik, olykor próbakép egyik vagy másik állomás, mindannyiszor azonban eredmény nélkül, még csak pályázó sem jelentkezik. — Nem is csoda, mert az a fizetés csak éppen kegyelemkenyérnek elég, — meghalni sok, de élni kevés, — s egy művelt, diplomatikus ember sem kíván része. sülni azon megtiszteltetésben, hogy az életnek pusztán tengetéseért, magát számkivesse a társadalom, az élet lüktető, pezsgő, elevenítő köréből. — Ha már a közönséges hadi kiadásokra sohasem szűk budget szűk volta nem engedi e célra nagyobb összegek fordítását, (pedig önmagával jön ellenkezésbe, mert hiszen ha az embertömeget meg nem tartjuk, meg nem őrizzük, akkor megritkulnak a sorok, s nem lesz elegendő harczerkesz legénység) azt hiszem, minden község, — ha nem is szívesen, de a felettes tényezők okszerű nyomása következtében feltétlenül képes volna, bár pótdadó utján is 8—10 községgel társulva, orvosának tisztességes fizetést, biztos existenciát nyújtani.

S az orvos így helyben lakván, minden községet 2 hetenként, vagy havonként hivatalosan meglátogatván, ragályos betegségek, járványok esetén többször is, közvetlen meggyőződést szerezhetne körének közegészségügyi állapotáról, kívánalmairól, szükségleteiről, azokat saját érdekében is kielégíteni, fejleszteni, a hiányokat pótolni megkísérelné, gondoskodni járványok esetén a betegek elkülönítéséről, a fertőtlenítési eljárás szigorú megtartásáról, a közegészségügyi rendelkezések fogatosításáról, egyszóval mindarról, a mi minden előírás nélkül is, egy humánus, hivatásának magaslatán álló orvos kötelemét kell, hogy képezze,

Hervad, hervad, egyre hervad a virág;
 Színet veszi, lombját veszi a faág,
 A mint nézem, könyvelébe két szemem,
 A szívem is egyre hervad, úgy érzem . . .

Judith kisasszony.

Dóra társalkodónője volt s Judithnak hívták.

Midőn először láttam, isten tudja miért, ellenszenvet éreztem iránta.

Pedig megnyerő, rokonzenves alak volt. Magas, karcsu, szabályszerűen telt idomokkal. S a szemei . . . ! Gyönyörű szemek voltak! feketék, mint a titokteljes, csilagatlan éj.

Akkortájtban folyton Jókai regényeit olvastam s gyermekes rajongásomban elneveztem Judith kisasszony szemeit — fekete gyémántoknak.

Különös, hogy úgy rajongtam értük; pedig nem tetszettek s Judith kisasszony-nal nem rokonszenveztem egy csöppet sem.

Gyermekkorom óta sokszor kárhoztatták hirtelen keletkező s épügy muló vonzalmamat és ellenszenvemet. Nem használt. Sejtelemszerű érzelmeimre sokat tartottam. Nem csoda. Eddig nem csaltak meg soha! . . .

Alig telt el néhány hét s Judith kisasszony a ház kedvence volt. Anyám vakon bízott benne; Béla bátyám százszor is megesküdött, hogy nem tudna élni nélküle; Dóra rajongó szeretettel csüngött rajta és én — majdnem szerelmes voltam bele.

Voltak pillanatok, midőn valóban szerettem. Ha zongoránál ült s — mintha lelke a zenébe olvadt volna — üde, csengő, mély

TÁRCZA.

A csókról.

A hány ember, annyifelekép csókol. A csók az ajaknak kisebb vagy nagyobb csattanással kísért találkozására, mely annál édesebb, minél nyomósabb.

Egy német tudós a csókot így definiálja: A csók olyan étel, melyet cseresnyepiros kanalakkal esznek, de nem minden kanál és nem minden cseresnye egyforma.

Dóczy Lajos így értelmezi a csókot: „Nem csók az, hidd el, a mely tiltva nincs.”

Saphir szerint a csók olyan, mint a pecsétviasz, mindkettőt forrón nyomják föl és hidegen törlik.

A csóknak különben tudományos jelentősége is van, mert a csók villamos kísérlet, t. i. a csókolódzó ajkai légmentes ürt képeznek és ha kinyitják ajkaikat, a levegő zeneszóval ismét bemegy.

Nagy csoda, hogy a természettudósok eddig még nem vizsgálták meg közelebről a csókot, legalább eddig még nem találtak említést róla egy tankönyvben sem, pedig e tárgyat, kivált felső leányiskolákban, bizonyára nagy érdekléssel tanulnák. A kísérletezés e téren igen olcsó volna és nagyon könnyen eszközölhető.

A csók többféleképp hajtható végre: csattanással, czuppanással, szárazon és nedvesen.

A csók keletkezésére nézve kevés adatunk vannak. Annyi azonban csaknem bizonyos, hogy már Ádám és Éva csókolgáltak

egymást; de az még nincs meghatározva, hogy vajjon az almába harapás előtt, közben, vagy után gyakorolták magukat a csókolódzásban.

Érdekes volna megtudni, hogyan jött Ádám arra a gondolatra, hogy Évát megcsókolja.

Vannak, akik így magyarázzák Ádám első csókját: Ádám nem felejtette el a Darwin-féle ősapánk mesterségét, a mások utánzását. Egy napon látta, mint csókolódnak a galambok. Szorgalmas természetbúvár léte azonnal megkísérlette ugyanazt Éván s úgy látszik, jól izlett neki az első csók, különben nem ismételte volna annyiszor.

Mások szerint a kigyó más titkokkal együtt a csókolódzás titkát is megsugta Évának.

Ismét mások szerint Ádám és Éva egy izben a gyümölcskertben voltak és gyümölcsöt ettek. Nem volt náluk zsebükés, hogy elfelezzék az almát, Éva kénytelen volt fogaival eszközölni az osztást. Ádám azonnal átvette ajkával Éva szájából a neki juttatott darabot, de szigorú szociáldemokrata lévén, még többet kívánt és ki akarta harapni Éva, ajkait olyan édes érzélem fogta el, hogy elkiáltta magát: „Oh csak ismételd édesem, hadd élvezzem életem!”

Azt mondják, hogy a rimelés is ily módon keletkezett. A csók a szerelmet s a szerelem a poezist szülte.

Az is kétségtelen, hogy a csók csak növeli a vágyakat, s e tekintetben igen veszedelmesek.

Vannak népek, hogy a csók eljegyzés

számba megy és Amerikában például, ha valaki egy leányt megcsókol, azt nőül kell vennie, mert különben legkellemesebb perpatvarnak teszi ki magát. Angliában is ez a szokás divik és a bíróságok rendszeren el szokták ítélni érzékeny pénzbírságra az olyan legényeket, kik az általuk csókolgott leányokat cserben hagyják.

Nálunk Magyarországon, há! isten, annyira még nem jutottunk, hogy minden leányt el kellene vennünk, a kit megcsókolunk.

Őszszel.

I.

Egyre hullnak . . egyre szállnak . .
 Hervadt szirmok, sárgult lombok.
 Hervadó lánj, pusztá fűszek,
 Néma minden, merre nézek . . .
 Kis madárkák, mért nem dalltok?!

Őszi róza bágyadt szirma
 Néz felém csak kis kertemben,
 Ránajol a tarlott bogra,
 Majd meg — megint erre — arra
 Őszi szél ha lebben . . lelben.

Szívem is fáj, a mint nézem,
 Hogy hervadnak el virágim,
 Így tűnnek el a szép álmok,
 Egy marad csak meg utánok . . .
 Fájó köny a szem pillán!

II.

Őszi szellő átsug a völgyeken,
 Utánna a bus hervadás megjelen,
 Színképaját vesztui kezdi a léget,
 Tarlott ágon sárga levél megreszket.

melyek betöltésében legmagasabb dicsvágya, ambíciója kielégítését találja. Magától értődnie, hogy működésében a hatóságok, az illetékes tényezők kellő támogatásával kell, hogy gyamolittatnék, ténykedéseiben intézkedési, rendelkezési joggal bírjon, állásának tekintélye ugye le, mint felfelé, mindenütt érvényre emeltetnék. — Ez alapon, s csak is így vélném én gyökeresen javíthatni közegészségünket, s erős a reményem, hogy maga a nép is közvetlenül, naponként érezve, látva orvosának áldásos, közhasznú tevékenységét, meggyőződve a közegészségi szabályok megtartásának előnyéről s mellőzésének veszedelmes voltáról, tudatára ébredne önértékének, az élet, az egészség becsének, s annak megtartására, megőrzésére önként is közreműködne.

Minden szónál hangosabban beszél a tett, s különösen a nép az, mely nehezen engedni szép szavakkal is meggyőződöttetni magát, az eredmény előtt azonban meghajol s azt készséggel ismeri el.

Valóban itt már az ideje, hogy tegyünk valamit. Mint laikus, hogy mi mindent kellene tenni, elő nem írhatom, sőt nem is tudom, de hogy tenni kell, azt mélyen érzem s hiszen érzem velem mindaz, ki népünk javát, hazánk felvirágzását, vagy csak saját s családja érdekét is szívében hordja, s azok érdekében tenni, áldozni kész. Nem lehet behunyt szemekkel, összetett kézzel néznünk tovább, különösen a jövő nemzedék, az 5—10 éves gyermekek elhalálózását; bűn a nemzet, az emberiség ellen megengednünk, hogy azok ezentul is védtelenül, a kellő eszközök alkalmazása nélkül ragadtassanak ki az élők sorából, s velük annyi fáradság, nélkülözés, kiadás eredménye, mindmegannyi nemzetiségi tőke semmisítessék meg. — Váradon lelkészkedésem utolsó évében difteritiszben meghalt egy év alatt 14, Törén 10 gyermek; Nagy-Szeccsén 15, Kis-Szeccsén 6.

Fájdalom, hogy itt is minden szónál hangosabban beszélnek e számok! Vajjon nem lehetett volna? nem lehetne ennek némileg elejét venni?

Helyes alapokra fektetett közegészség! Jöjjön el a te országod!

Patay Károly,
ev. ref. lelkész.

A világ buzatermése és fogyasztása 1891—1892-ben.

A földmívelésügyi miniszter mezőrendőri és statisztikai osztályának nagyérdemű és szakszerű munkálata is megerősíti az ideai rosz gabonatermést. Európaszerte a buza gyenge közepeszerű termést adott a rosz pedig silányat, a burgonya rosszul fejlődött, rohad csaknem minden államban. A buza deficit 28—32 millió hektoliter, melyre sehol a világon nincsen fedezet, a roszé 90

—100 millió hektoliter. Ilyen eset még nem történt, több mint 90 millió métermaza gabonahiány páratlanul áll a mezőgazdaság történetében.

Ime a miniszteriumi jelentés bő kivonata:

Nagybritániában a bevetett buzaterület keveset változott, termelt 25—26 millió hektoliter buza (20 millió métermaza). Beviteli szükséglet buzából 52—53 millió hektoliter.

Franciaországban a buzaterület a rossz időjárás következtében mintegy 1 millió hektárral csökkent, a vetések tetemes része kipállott, tavaszi gabonával pedig pótolni nem lehetett, e miatt a terméseredmény is jóval kisebb mint tavaly volt. A bevetett területet 6 millió hektárra becsülik, a termést 82.40 millió hektoliterre. A beviteli szükséglet buzából 30 millió hektoliter.

Németországban a buza területe szintén kevesbedett, a termés csak 24 millió métermaza, tavaly 28 millió termelt. Buzából szükségletnek legalább 100, roszból 25—26 millió hektoliter.

Olaszországban a buzaterület változatlanul 4.2—4.3 millió hektár között ingadozik; a termés kitért 36—37 millió hektoliterre. A szükséglet 12—13 millió hektoliterre tehető.

Németalföldön ugye a buza, mint a rozstermés is rosszul ütött be. Netto szükséglete buzából 4—5, roszból 5—6 millió hektoliter.

Svájc ideai termését meglehetősen jó közepeszerűnek jelzik; termelt 3 millió hektoliter; beviteli szükséglete 3.5 millió métermaza.

Belgium terméshozama kedvezőtlen s a tavalyi eredményhez képest a hiány tetemes. Idei termése 5.5 millió hektoliterre becsülik. Beviteli szükséglete buzából 11—12 millió hektoliter, rosz szükséglete 2 millió hektoliter.

Dánia termése kielégítő volt s a tavalyit megközelíti, mindazáltal tetemes bevételre van utalva. Idei szükségletét 650—700 ezer mmására, rosz-szükségletét 1.45 millió hektoliterre becsülik.

Svédország és Norvégia termése buzából 1.6—1.8 millió hektoliter, szükséglete 1 millió hektoliter buza és 2.6—3 millió rosz.

Spanyolország termése 26—28 millió hektoliter, szükséglete 2 millió hektoliter. A rozstermés nem kielégítő.

Portugália termése is valamivel kedvezőbb volt mint az 1890-iki: termelt most 2.80—3 millió, beviteli szükséglete 1.5—2 millió hektoliter.

Görögország termése az ideai szükséglet kétharmadrészét fedezheti és így még mintegy 2.63 millió hektoliter bevételre van szükség.

Törökország. Az ideai gyenge termés és a főváros nagymérvű fogyasztása következtében termelése a szükségletet nem fedezhetvén, a folyó üzleti évre 7—8 millió hektoliter bevételre szorul.

Ausztria termése gyengébb, mint 1890-ben volt; az eredményt buzából 14—15, roszból 22—24 millió hektoliterre becsülik; az ideai buzaszükséglet legalább 10—12 millió hektoliter.

Oroszország. Mindenekelőtt megjegyezzük, hogy Oroszországból a rosz kivétel

megtiltották, s így onnan a gabona-export a folyó évben jelentékenyen korlátozott, s a gyenge buzatermés rosszul sikerült, szintegy a rosz is; a buza hozama 06.50 millió hl. a roszé 192.30 millió hl; tavaly termelt buzából 79.54 millió, roszból 253.47 millió hl. Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a szegényebb nép kénytelenítették szükségletét részben a kevésbé tápláló árpa-zabbal fedezni, részben pedig fogyasztását megszorítani, de mindennek dacára is az inség, különösen egyes kormányzóságokban, nagymérvű lett.

Magyarországban az ideai termés a tavalyi gabonaterméshez viszonyítva, jóval gyengébb, főleg roszból. Buza és rosz együttvéve mintegy 15 millió métermazával kevesebb termelt; az eredmény kitért buzából 34 millió métermazával, roszból 10.5 millió métermazával. Minthogy azonban elemi csapásokra számítani kellett és pedig a buzához 3—5 százalék, a rozshoz — a nagymérvű vetéskipállás folytán 20—25 százalékot, a terméseredmény ennek arányában csekélyebb lett, vagyis buzából 33 millió métermaza, roszból 8—8.5 millió métermaza. A belföldi szükséglet buzából 23 millió métermaza, roszból 12—13 millió. A rozshány — melyet buzával és tengerivel kellend pótolni — 4—5 millió métermaza.

Románia ideai termését 16—18 millió hektoliterre tehetni, a kiviteli felesleg 7—8 millió hektoliter. Tavaly termelt 22 millió, kivettek 14 millió hektoliter. — A kukorica rosszul fizetett.

Bulgária és Rumélia terméséből — a buza adott állítólag 9.31 millió métermazával, a rosz 2.08 milliót, a termeléstöbblet 3.5—4 millió métermaza.

Az északamerikai Egyesült-Államokban az ideai gabonatermés jó eredményt adott; termelt buzából 190—191 millió hektoliter, szükséglet 7—8 millió hektoliter; a szükséglet 133.5 millió hektoliter, főleg 63—65 millió hektoliter, de a mely mennyiségből az év végéig (1892. július hó végén) még e rakárban tetemes s legalább 10—12 millió hektoliter fen fog maradni.

A világ buzatermeléséből a folyó évadban nagy hiány lesz, mivel a látható szükséglet is 28—30 millió hektoliter rug; a rozshány 90—100 millió hektoliter és így megközelítőleg a gabonahiány, melynek beszerzése kétséges, 90—91 millió mm.

Az ideai buzatermelés 725—735 millió hliter, a rozstermelés 350—360 millió. A tavalyi eredményhez viszonyítva a termést, a buza hiány 44—50 millió, a rozshány 90—100 millió hektoliter. A termés a szükségletet annál kevésbé bírja kielégíteni, mivel a készletek aug. elején csekélyek, Európában 10—12, Amerikában 7—8 millió hektól rugnak, tavaly Európába 25 millió hektól. állott őrizhető raktárakban.

Összegezve az elmondottakat, arra a következtetésre jutunk, hogy az ideai gyenge gabonatermés a csekély készletekkel a kiadást jelentékeny mérvben csökkenteni fogja, ellenben a keresletet hosszabb ideig állandósítja s csak több évnek jó termés után lehet föltenni, hogy az árak csökkenni fognak. De nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy oly alacsony árak — mint a melyek még csak néhány év előtt is voltak — a szaporodó népesség és a buzaterületnek megállapodása következtében, nem lesznek.

Judith kisasszony bal karján karpereczet viselt.

Titokban gyakran megbámultam. Gyönyörű ékszer volt!

Különösen egy, simára csiszolt kis masszív, csillogó, barna kő vonta magára figyelmemet, mely aranylánczon függött a karpereczen.

Egy ízben — Judith kisasszony fejét kezére támasztva meláztam — feltűnés nélkül közelről is szemügyre vehettem e követ.

Egyik lapja nem volt sima.

„Szabadság, hűség“ — felirat volt belevésve.

Megdöbentem.

E két szót egy családi czimerben sokszor olvastam. E czimer a — Sándoré volt!

A karperecz tehát csak Sándor ajándéka lehetett.

Különösnek találtam, de hallgattam.

— Zoltán, jer, segíts keresni. Judith kisasszony elveszítette gyűrűjét.

— Csaknem a gyémántgyűrűjét, kisasszony?

— De igen. Valószínűleg a keztyűmmel rántottam le. Vigasztalhatatlan volnék, ha nem kerülne meg. Igen nagy becsben tartottam.

Hangja reszketett.

— Ne aggódjék, kisasszony. Meg fogom keresni!

... Megtaláltam. Örömtől sugárzó arccal adtam át neki s örömtől sugárzó arccal köszönte meg.

Ez este sokáig nem tudtam elaludni.

Sándor titkára és — Judith kisasszonyra gondoltam.

Kilátásunk van tehát, hogy az árak ezután is kielégítően fognak alakulni, és ha gazdáink nem is érhetnek el rendkívüli árakat; valószínűnek tartjuk, hogy ha nem is állandóan, de legalább néhány évig az értékesítési viszonyok kedvezők maradnak és a termelők fáradságát a gabona kellően jutalmazni fogja.

Budapest, 1891. okt. 22-én.

— Hareczok a parlamentben. — Athleták küzdelme. — Régi zászló, új felirat. — Nemzeti párt. — Egy magyar színészű kiütetése.

Mikor a képviselőház október harmadikán, a nagy vakáció után összeült, akkor tulajdonképen az volt a főkérdés, hogy mit fognak ők csinálni november kilencedikéig, vagyis addig, míg a delegáció összeül, mert a képviselőháznak jóformán nem volt semmi tárgya, a mit napirendre tűzhetett volna. Ez volt az oka, hogy egy héten alig volt két-három ülés.

Az ellenzék ugyan csinált egy pár jó napot a sok interpellációval, melyekkel elhuzhatták az időt. De utóvégre is az interpelláció olyan dolog, melyből igen jó, a kevés konfliktus, mert a gyakori interpelláció, vagy unalmas lesz, vagy pedig neveltséges. A Magyar Hírlap úgye pár hétig izgalomban tartotta a fővárost is, meg a honatyákat is; de ez is csak olyan ideig-óráig tartó volt, melynek csak annyiban maradt komoly nyoma, hogy Baross örökösén azzal hecczelik, sőt Apponyi is megette ezt multkor, az ellenzék nem kis gyönyörűségére és multságára.

Szinrekerült végre az indemnity. No erre aztán megkavarta a vizet Beöthy Akos és lett belőle olyan esetpaté, hogy ha a képviselők a mi asszonyaink lettek volna, ennek a esetpatének sok bögre és fazék adta volna meg az árát. Beöthy Akos megadta a hangot, hivatkozván az angol viszonyokra. Utánna a szélsőbaloldal is beleugrott a vitába. Majd Apponyi, a főfőprimás a balfelől olyan tónusba kezdett, hogy Szilágyi is tanácsosnak tartotta birokra menni athleta ellenfelével. Az összes ellenzék az indemnity ellen szavazott s nem rajta mult, hogy azt a ház általánosságban elfogadta a részletes vita alapjául.

Meg lesz adva az indemnity. Nálunk nem kell olyan nagyon találgatni, mint a monarchia tulsó felében. Ha valamit a képviselőház elé terjeszt a kormány, az előre is meg van szavazva, annak sorsa már előre is biztosítva van. Arra a sorsra csak nagy ritkán jut valamely törvényjavaslat, mely a közgazgatási reformról szólót érte.

Az indemnity sorsa is biztosítva van. Wekerle megmondta, hogy beterjesztette a törvényjavaslatot két és fél hóval az év lejártá előtt, hogy az ellenzék agyon ne beszélhesse most, és kéri azt a felhatalmazást öt hónapra, hogy agyon ne beszélhesse k és ő b b. Es ugy lön, miként beszéle.

Ebből a hareczból egy érdekes esemény fejlődött ki és ez a mérsékelt ellenzék czimváltogatása. Az eszme Apponyi agyában keletkezett. Elavult a mérsékelt ellenzék czime, mely magában véve elég komikus, másrészt pedig azt a czimet az újságok kenték a közjogi alapon álló ellenzékre. A zászlójára ez alkalommal új feliratot tűzött. Új felirat, régi zászlón. Es e zászló

Mert harmadik felfedezést is tettem ám. A gyűrű belső lapjára egy név volt vésvé.

Különösnek találtam, de még mindig hallgattam.

* * *

Egy reggel sürgőnyt kaptunk.

Sándor tudatta, hogy az esti vonattal megérkezik.

Anyam hangosan olvasta föl s mintegy magyarul szóló mondá;

Judith kisasszony tán tudja már, hogy Sándor — Dóra vőlegénye.

Dóra e'p'ult. Szemeiből menyország sugárzott.

Judith kisasszony homlokon csókolt a végig simítá szöke fejcskáját.

— Kivánom, hogy legyen boldog, gyermekem!

E szavak lágyan, behizelgőleg hangzottak. De szemei — a fekete gyémántok — villogtak a bensejében izzó tüztől.

Ez este legszebb dalait énekelte.

Egyet eddig soha sem hallottam tőle.

„Oh, tudtam én, hogy visszajő
Az a bűbájos szép idő,
Hogy ajkadat szerelmi szomja
Megint az én ajkamra vonja —
Oh, tudtam én, hogy visszajő!“

Sándor lecsüggesztett fölvel, fejét kezébe mélyesztve ült Dóra mellett s visszafójtott lélegzettel hallgatta a dalt. Mindent feledni látszott maga körül.

Arccát nem láthattam, de keble lázas emelkedése sejtette velem, hogy e dal czélolva jött s — talált.

Tizenkettőt ütött s nyugalomra készültünk.

Judith kisasszony fölkel a zongorától

— halvány volt, mint a márvány szobor —

alhangján dalt dal után énekel, Bélának igazat kellett adnom. . . . Én is azt hittem, hogy nem tudnék élni nélküle!

Különösen egy dala volt, mely egészen megbódított. Ritkán hallottuk tőle. S nem is mondhatnám, hogy szerettem hallani. De ha elkezdte énekelni, alig mertem lélegzeni.

Német dal volt. Szövegét és dallamát rég elfeledtem. Csupán a végső sorára emlékszem.

„Dort, wo du nicht bist, dort ist das Glück!“ . . . . .

Milyen bizarr!

S hogyan énekelte! . . . . .

Bánat, panasz, vágy, könnyörgés sirt minden szavából.

Szívem összeszorult.

A kintzött, gyötört, lélek jalkiáltása volt e dal . . . . .

Nem szeretném újra hallani . . . . .

* * *

A levélhordó rendszeren reggel 9 óra tájban jött. Nekem mindig nagy csomó levelet hozott. A szünidők alatt legalább is két tucizat iskolatárssal leveleztem.

E levelek közt akadt naponként egy, mely nem nekem szólt.

Dóráé volt.

Mindig titokban olvasta el.

Mintha nem tudtuk volna mindnyájan, hogy Sándortól jön.

Sándortól, ki birtokos volt s a szomszéd megyében lakott, s mint Béla barátja gyakran megfordult házunknál . . . . .

Rövid leszok. Egy egész élet drámája, Golgothája gyakran egy dióhéjba foglalható egybe.

Dóra alig volt 18 éves, Sándor legalább is harminczöt.

Három évet Bécsben töltött. Azt mondták jogot tanult. Lehet. Annyit tudok, hogy ismerősei e három évről sohasem beszéltek.

Ösztönszerűleg történt. Talán tudták, vagy sejtették, hogy e három év méhében titok rejlik . . . . .

Dóra ártatlan szívének harmoniáját nem zavartá e titok.

Hitt és szeretett! . . . . .

* * *

Én hallgattam.

Bár ne tettem volna!

Különös dolgot fedeztem föl.

Judith kisasszony egy alkalommal költeménykötetet adott át s igen ajánlotta, hogy olvassam.

Mohón nyultam a könyv után — hiszen Judith kisasszony adta — és siettem vele a lugosba.

Amint forgattam, papírszeletke hullott a földre. Érembe való arczkép volt. Bájos leányfejet ábrázolt gyönyörű fekete szemekkel . . . . .

Fekete gyémántok! . . . . .

A hátlapon: „Bécs, 18. X.“

„E lázas, édes csók után miért Csüggsz rajtam oly bus, melázó szemekkel? Megosztod a gyönyört s ha bánat ért, Mi készit rá, hogy szíved mélyén temesd el? . . . . .

A szerelem tüzében összeforva, Együtt ér minket üdv és fájdalom, Útbel későn, korán a gyászos óra: Együtt halunk meg, édes angyalom!“

A kép Judith arczképe volt s az írás a — Sándoré! . . . . .

Különösnek találtam, de hallgattam.

* * *

Hosszabb idő óta, minden feltűnést kerülve, egészen esőndben készül egy impozáns irodalmi vállalat, melynek hatását meg fogja érezni közéletünk. Mint értesülünk, a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság másfél évvel ezelőtt elhatározta, hogy a tulajdonát képező tizenhat köteles Magyar Lexikont gyökeresen átdolgoztatja s lexikális irodalmunkban még eddig nem ismert körülbelül nyolczszáz ivre terjedő füzetes vállalatban közrebocsátja.

Ez elhatározás végrehajtásához a nagy vállalathoz mért előkészülettel fogtak. Egy év óta folyik az anyaggyűjtés és rendezés szakszerű munkája, mely arra törekszik, hogy az emberi ismeret minden ágára kiterjedjék, a százezret jóval meghaladó czimzó alatt, betűrendben összeállított roppant anyag feldolgozásával és közrebocsátásával a magyar közönségre nézve feleslegessé tegye a külföldi, főként német lexikonokat. Ehez képest első sorban a magyar föld, a magyar nép, a magyar állam, a magyar történelem, a magyar közgazdaság, a magyar ipar és kereskedelem, a magyar tudomány művészet, irodalom és egyházi élet alkotásainak ismertetését tekintik a vállalat tengelyeinek. Ehez kapcsolják rögtön ama népek szellemi és anyagi viszonyainak ismertetését, melyek nemzetünkre kiváló hatással voltak. A lexikális irodalmunkban eddig nem ismert figyelemmel dolgoztatták fel a hazánkkal sokféle érintkezésben levő Kelet viszonyait s szakszerűsége és önállóság dolgában törekedtek versenyre kelni a legjobb német, francia, angol, olasz, amerikai lexikonokkal a nyugot általában a világ eseményeinek, szellemi és anyagi adatainak feldolgozásában.

Kiváló hazai tudósok és írók, kiknek neveit a lehetőleg még ez év végén közzéteendő prospektus közölni fogja, teszik elérhetővé azt a célt, hogy a közönség kellő tájékozottat kapjon az ismeretek összes körében, s hogy mindenki könnyű szerrel megtalálja a szükséges felvilágosítást mindama dolgokban, melyek szakfoglalkozása körébe nem tartoznak, s melyeket napenként önzően vet felszínre a mindegyre gazdagodó hírlapirodalom.

E cél szolgálataiban állottak mindama irodalmi kísérletek, melyek kisebb-nagyobb terjedelemben, több-kevesebb megbízhatósággal dolgozták fel az emberi ismeretek tárait. A haladás e téren egyedül a tudásraméltó anyag mint nagyobb körre terjedő feldolgozásában áll, mert csak egy kellő terjedelmű lexikon nyújthat biztosítékot arra nézve, hogy a nagy közönség sokoldalú s minden irányu szükségletének megfelelő.

Egy ily kellő terjedelmű, gondnal dolgozott Lexikon, minőt a Pallas jelenleg nyújtani ígérkezik, egyuttal azt a nemzeti missziót teljesíti, hogy gátat vet a külföldi, magokkal idegen szellemet árasztó lexikonok beözönlésének.

Epen ez idegen, nevezetesen a német Lexikonoknak újabb megjelenő kiadásai miatt, melyek a régi megszokás utján köztünk is hódítanak, vált szükségessé a figyelmeztetés a Pallas készülőben levő nagy Lexikonára.

A Pallas lexikona a jövő 1892 ik év márczusában indul meg, s hetenkint három ives nagy oktav füzetben megjelenve, évenként 156, öt esztendő alatt mintegy nyolczszáz ivben, tizenhat nagy kötetben, jut a közönség birtokába.

A Lexikon külső kiállítása is felülmulja mindazt, a mit eddigelé a lexikális irodalom terén felmutathattunk. Körülbelül tizezer darabra rug azoknak a képeknek száma, melyek részint a szöveg közé nyomva, részint külön, önálló lapokon a megfelelő kötetekhez mellékelve, a roppant ismeretanyag illusztrációjával szolgálnak. Ez illusztrációk fa- és rézmetszetekben, fototípiákban, kromolitografikus nyomatokban, a modern nyomdai technika legjobb eszközeivel lesznek előállítva.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m.-mázsként 9 frt — kr, 9 frt 50 kr. Kétszeres 8 frt 20 kr. 8 frt 50 kr. Rozs 8 frt. 50 kr. 8 frt 60 kr. Arpa 5 frt. 7 frt — kr. Kukoricza 4 frt — 4 frt 50 kr. Bab 5 frt 30 kr. 5 frt 50 kr. Zab 5 frt — kr. 5 frt 30 kr. Lencse 5 frt — kr. 6 frt 50 kr. Köles 4 frt — kr. 4 frt 50 kr.

Nyilttér.

Fekete, fehér és színes selyemszövet 60 krtól 15 frt 65 krig per egy méter — sima és virágos (körülbelül 240 különféle fajta és 2000 különféle szín és rajz) vég és darabszámra porto- és vámmentesen szállít Henneberg G. (ca. és kir. udv. szállító) gyári raktára Zürichben. Minták forduló postával küldetnek. — Levelekre Svájcba 10 kr. bélyeg ragasztandó.

bansem volt hiány; de leginkább kivált Sömogyi Lajos, kálnai ev. ref. lelkész pohárköszöntője, a ki szívből szólván a szíveklehez, mélyen átértett beszédével könyeket csalt ki a jelen voltak szeméből. A lakomat reggelig tartó táncz követte. — Boldog meglepedést kívánunk az új párnák!

— **A lévai plebániánál** megürült egyik kápláni állásra — mint értesülünk — Janovich Károly, duna-szent páli káplán nevezetett ki. — Üdvözljük körünkben!

— **A lévai iparos olvasókör ügye** — mint örömmel halljuk — már a közel megvalósulás stádiumában áll. A kör tagjai ma d. u. 2 órakor, az „Oroszlán“-vendéglő nagytermében közgyűlést tartanak, a melynek tárgyai: a szervező bizottság jelentése; a tisztikarnak megválasztása s a kör megnyitása iránt való intézkedés. A kör által özv. gy. Bolemann Edéné urnó házában bérelt csinos és alkalmas helyiség e napokban teljesen elkészül, úgy, hogy azt a kör már a jövő hó 1 én elfoglalhatja. A körnek ünnepeles megnyitása azonban hihetőleg nov. hó 8 án lesz.

— **Kitüntetés.** A lévai főgimnázium VII. oszt. tanulója Matusovics Péter, a f. évi május hó 17 én Budapesten a magyar tanulóknak orsz. tornaversenyén, mint nyitrai főgimn. tanuló, versenydíjúl ezüstérmert nyert, melyet f. hó 16-án, d. u. 4 órakor tüztől fel a főgimn. igazgatója dr. Tóth György, Kroll Rudolf a VII. osztály főnöke és Pogány Kornél tornatanár s a főgimnáziumi felsőbb osztályok tanulóinak jelenlétében a kitüntetett ifju mellére. — A díszesen kiállított oklevél szövege a következő: „Magyar tanuló országos tornaversenye. Oklevél A magyar tanulóknak 1891. évi május hó 17-én Budapesten tartott országos tornaversenyén Matusovics Péter nyitrai kath. főgimnáziumi VI-ik osztályu tanuló versenydíjúl ezüstérmert nyert, erről a nevezetnek ezen oklevél kiadati rendeltetett. Budapest, 1891. évi május hó 17-én. Gróf Csáky Albin. Berzeviczy Albert. Hertelendy László.“

— **Kinevezés.** Zsarnóczára a M. kir. erdőhivatal főnökévé az eltávozott Timcsányi Gyula főerdőmester helyébe Berczi Márton volt szászsebesi ellenörködő főerdész nevezetett ki. Az új hivatali főnök e napokban érkezett Zsarnóczára és elfoglalta új állomását.

— **Jó kályhatapasz.** A hideg idő közeledtével a kályhák jókarbahozataláról is kell gondoskodni. Igen jó kályhatapasz következőképen csinálhatunk: Vegyünk egyenlő mennyiségben agyagot, sőt és fahamut, nedvesítsük meg vízzel, gyarjuk át jól s tapasztjuk ki vele a kályhát. A bórís szintén igen tartóssá teszi az agyagot.

— **A tengerinek soron kívüli elszállítása.** A magyar kir. államvasutaknál a szállító közönség érdekében azon intézkedés léptetett életbe, hogy a zsákokban vagy ömlesztett állapotban feladashoz kerülő, ez idej termései, morzsolt tengeri f. évi október hó 20-tól visszavonásig, azonban legkésőbb a jövő évi február hó utolsó napjáig, minden egyéb kocsirakományaru előtt első sorban rakassék a kocsikba és szállitassék el.

— **RÖVID HIREK — A legnagyobb boroshordó,** mely Magyarországon volt: az Eszterházy-féle baji pinczének 2500 Lektoliteres, ősrégi hordója elkorhadt s e napokban összeomlott; már vagy husz éve nem használhatták. — **Nagy szláv gyűlés** tervével foglalkoznak Prágában s jövő tavaszra akarják összehívni; hogy ezen a gyűlésen a magyarokat nem fogják dicsérni, arra már előre is el vagyunk készülve. — **A magyar fegyvergyár** nehány hét mulva már elkészül a próbafegyverekkel s ha ezek jól lesznek, megkezdik a tömeges gyártást. — **Baró Bauer Nándor** hadügyminiszter, a ki — hir szerint — visszalép ezen állásáról, e napokban ünnepelte meg ötven éves szolgálati jubileumát. — **Az esztergomi vasút** ünnepélyes megnyitása hihetőleg a jövő hónapban fog véghez menni. — **A honvédelmi miniszter** a honvédség számára csapatkórházakat szándékozik felállítani; ezáltal a honvédorvosoknak is tág terük nyílik a kórházakban való működésre. — **Maszlaghy Ferencz,** esztergomi kanonok — mint értesülünk — az ujbari kath. templom számára díszes lourdesi szobrot készített. — **Nemzeti párt.** Ez lesz ezentúl a hivatalos neve az országgyűlési mérsékelt ellenzéknek, a mint azt a párt legközelebb tartott értekezletén elhatározta. — **A budapesti egyetemre** az 1891.—92. tanév első felére összesen 3513 hallgató iratkozott be. — **A király** Prielle Kornéliának, 50 éves színésznői jubileuma alkalmából, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —
Dicséret. Vendég: Hogy hívnak leányom?
— Micsike nem felel. — Anya: Miért nem felelsz, Micsike? — Micsike hallgat. — Vendég: No, ha ilyen marad, pompás anyós lesz belőle.
Különbség: — Mi különbség van a miniszter és gitár között? — Míg a gitárt a bal tarja és a jobb csipkedi, addig a minisztert a jobb tarja és a bal csipkedi.

ben társas ebéd. — Esti 8 órakor: a kaszinó-egylet helyiségeiben táncmulatság. — Holnap a rendezőség megfelelő lakásokról ideje korán gondoskodhassék, felkéri az ünnepélyen részt venni óhajtó t. vendégeket, hogy szándékuak az egylet elnökénél, Baumann Samu urnál, e hó végeig bejelenteni szívesek legyenek. A rendezőség a társas-ebéden részt venni szándékozókat is felkéri, hogy szíves elhatározásukat szintén az egyleti elnökkel közöljék. Egy teríték ára (italok nélkül) 1 frt 80 kr.

— **Hymen.** Szilassy Sándor, a lévai szolgabírói hivatal tisztviselője e hó 14-én váltott jegyet Udvary Irén kisasszonnyal, Udvary Jakab zelizi vendéglős és földbirtokos kedves leányával. — Állandó boldogság kísérje az új jegyeseket!

— **A dalárda igazgatója,** Báthy László, a lévai plebánia adminisztrátorává nevezetvén ki, az egyesületnél viselt állásáról lemondott. A dalárda választmányja e napokban tartott ülésén sajnálattal vette tudomásul a tevékeny igazgató lemondását és az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével Frankó István, kir. albirót, a dalárdának ügybuzgó működőtagját bizta meg.

— **Gyászhir.** Özevgy Toóth Józsefné, szül. Huzóczy Terézia urnó, Toóth Zsigmondnak, a lévai járás köztisztviselőben álló szolgabírójának kedves anyja, e hó 22 én, életének 75-ik évében, rövid betegeskedés után elhunyt Léván. — Béke porain! — A szerető anyja és nagyanya halála által mélyen sujtott család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Molnár Ferenczné, szül.: Toóth Ceczeli és gyermekei, továbbá Toóth Zsigmond és neje Gertler Teréz; Toóth Miklós és neje Giran Julia, valamint gyermekeik, végül Toóth Kálmán és neje Olgyay Apollónia, nemkülönbön gyermekeik, fájó szívvel jelentik szeretett édes anyjuk, napasszonyuk, illetve öreg anyjuknak: özv. Toóth Józsefné, szül. Huszóczy Terézia asszonynak, élete 75 ik és szomorú özevgyiségének 25-ik évében rövid betegeskedés után Léván, 1891. október 22-én, este 9 órakor történt gyászos kimúltát. A boldogult tetemei 1891. október 24-én délután 3 és 1/2 órakor fognak a lévai róm. kath. temetőbe eltemetetni, az engesztelő szt. mise-áldozat pedig a lévai plebánia-templomban 1891. október 26-án reggeli 8 órakor az Urnak bemutatni. Léván, 1891. október 23-án. Áldás és béke lengjen porai felett!“

— **A hercegprimási szék** betöltéséről alkalmasint már nem sokáig fog tartani a híresztelgetés, kombinálgatás és interpellálás. A felhivatalos lapok hire szerint ugyan is az új hercegprimás kinevezése november hó folyamán fog megtörténni. A kinevezendőnek nevét a közlemény természetesen nem árulja el, de a többi lapok hozzátesszik, hogy Samassa, vagy Vaszary Kolos lesz az új primás.

— **Hymen.** Fleiser János, a nagy-kálnai mezőgazdasági előleg egylet pénztárnoka, f. hó 20-án vezette oltárhoz Nagy-Kálnán Raczko Klára kisasszonyt, Epölyi Ferencz nagy-kálnai plebánosnak kedves unokahugát. — Esküvő után — mint levelezők írja — 60 terítékü dus lakoma volt a plebánián, hol a szíves házigazda igazi magyar vendégszeretettel halmozta el kedves vendégeit. — Lelkes és szép tósztok-

Sándor a nagy tölgyfa alatt — — hol'án — —! Meggyilkolták!

— Megürültél?
— Nem, eszemen vagyok!
— Ki a gyilkos?
Felyitá baltenyerét s egy kis fekete-fehér sávolt selyem baklót mutatott.
— Honnan vetted ezt? — kérdém megborzadva.
— A meggyilkolt kezében volt. . . . .
Szédülni kezdtem. A baklót ismertem. . . . .
lehetséges-e? . . . . .
Elmondtam Bélának mindent, amit az éjjel láttam.
Halványan, reszketve hallgatott végig.
— Jó, hogy hallgatni tudsz, — mondá, megszorítva kezemet s távozott.
Szegény Béla! . . . . .

A következő reggel Judith kisasszony távozott körünköl.
Azt mondta, rossz híreket vett hazáról. Rögtön utaznia kell. Anyám szívesen engedte menni. Mit kerestél volna tovább ő, az idegen, a gyászba borult családi körben?

Késő este felkerestem őt szobájában. Az éjjeli vonattal akart elutazni. Midőn szobájába léptem, az ablaknál ült, utra készen, hosszú, sávolt köpenybe burkolva. . . . .
Lekísértem a kocsizhoz, hol Béla várt reánk.
— Isten önnel, Judith kisasszony, — mondá Béla.

Komor, tompa hangja után itélve sejtettem, hogy ő is észrevette, amit én láttam.
Judith kisasszony köpenyéről hiányzott egy fekete-fehér, sávolt selyem bakló. . . . .

Dr. Diego.

Apponyi Albert gróf kezében leng és e felirat „nemzeti párt.“ A mérsékelt ellenzék ezen változtatása nem jelent egyszerűs-mind programváltoztatást is. Megmaradt régi programja mellett e párt most is, midőn odadobta a keztyűt a kormánynak, hogy megkezdje s folytassa véle az „életfalál“ küzdelmét.

S míg a pártok felveszik az élet-halál küzdelmét, míg a politikai világ hazánkban viharos jeleneteknek áll küszöbén, addig a művészvilág ünnepele. Eddigelé páratlan kitüntetés érte a budapesti nemzeti színház egyik kiváló tagját, Prielle Kornéliát. A király ugyanis neki ötvenéves színésznői jubileuma alkalmából a koronás arany érdemkeresztet küldötte meg. Hinni kezdjük ez után, hogy a magyar művészek és művésznők nem lesznek többé nemes törekvéseiknek elfeledett mátyrjai.

Ez az esemény páratlanul áll a magyar színészvilágban. Hozzá hasonlót nem igen találunk. Végre tehát a legmagasabb helyen is észreveszik, hogy semmi tekintetben sem maradunk hátra a nyugati államok között. Teszünk annyit magunk, mint tiz más. Nekünk csak egy jelszavank van: „előre!“

Füvárosi levelező.

Különfélék.

— **Királyi adományok.** A király Felső-Pél rom. kath. hitközségének templom-építésre 150 — és Nagy-Vezekény rom. kath. hitközségének szintén templom-építésre 200 frtnyi segélyt adományozott magánpénztárból.

— **Uj törvénytészki elnök.** A király az igazságügyi miniszter előterjesztésére dr. Bethlenfalvy Györgyöt, az ar.-maróthi törvénytészki derék s nagyszorgalmu bírját, a törvénytészki elnökévé nevezte ki. A köztisztviselőben álló férfinak ezen valóban megérdemelt kitüntetését, a melyhez mi is öszintén gratulálunk, — megszerzte a legnagyobb örömmel és meglepedéssel fogadják.

— **Hangverseny.** A lévai dalárda — mint értesülünk — jövő hó 21-én a női karnak közreműködése mellett hangversenyt rendez. A hir — azt hisszük — a legkellemesebben fogja meglepni úgy a város, mint a vidék intelligens közönségét, a mely mindig előszeretettel viseltetik a dalárda által rendezett estélyek iránt.

— **Lakner Antal** nyugalomba vonult lévai plebános e hó 18-án bucsuzott el híveitől; 20-án végleg eltávozott Léváról Pozsonyba, a hol állandóan fog lakni. — A megürült plebánia ügyeinek vezetésére Báthy László nevezetett ki adminisztrátorrá.

— **Félszázados jubileum.** November hó 7-én lesz ötven éve, hogy az ujbányai kaszinó megalakult. Ezt az évfordulót szép ünnepelességgel készülnek megülni. Az ünnepély programja következő: Délelőtti 10 órakor isteni tisztelet a róm. kath. főtemplomban; 11 órakor a kaszinó-egylet helyiségeiben tartandó disz-közgyűlés, melynek sorrendje: 1. Elnöki megnyitó beszéd; 2. Az egylet történetének rövid vázlata; 3. Indítványok feletti határozat-hozatal. — Déli 1 órakor a kaszinó-egylet nagy termé-

hideg fejbólintással ment el Sándor mellett, s homlokon csókolva Dórá, távozott. . . . .

Nem tudtam aludni.
Az utolsó napokban tett észleletaim kezdtek mind jobban nyugtalanítani.
Kinyitottam ablakomat s kibámultam az éjféli sötétségbe. Elgondolkoztam. Saját-szerű kérdés merült föl lelkemben. Vajjon ki szebb, Judith kisasszony-e, vagy Dóra?
Dóra, aranyfürtös fejceskéjével, szelid, kék szemével — vagy — — —
Mi volt az? — — —
A kert kavicsos utján magas karcu alak suhant végig. Kendőbe vagy köpenybe volt burkolva, mely a homályban fehérnek látszott.
Mint az árnyék, nesztelenül haladt tova az országút felé s csakhamar eltűnt.
Ki lehetett az? . . . . .

— Judith kisasszony, hova lett a kő karpereczéről? Csak nem vesztette el? Kár volna érte; gyönyörű kö volt.
Soha sem felejttem el azt a pillantást, melyet Judith kisasszony rám vetett.

— Sajnos, elveszitettem, — mondá reszkető hangon s lassan leoldá a karpereczet kezéről.
Soha sem láttam többé.
* * *
— Zoltán, kérlek egy szóra!
Béla szólt be az ablakon. Halott-halvány volt.
— Mi történt?
Karon fogott s levezetett a kertbe.
— Beszélj, baj van? — kérdém türelmetlenül.
A legrosszabbra is el voltam készülve.
— Tul, az országút mellett, fekszik

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 kr. kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadócéggel ad, ki levélbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Kitüntetve! II. díjjal a váczki kiállításon!

Valódi magyar HEGYBOROKAT SZÁLLIT saját pinczéiből

ÁKOSSY SÁNDOR bor-kivitelezete — L é v á n.

Kicsinybeni elárúsítás palackok borokra helyben — Kern Testvérek uraknál. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Ugyanott bérbe adatik 2—3 tágas helyiség utczára nyíló ajtó — és ablakkal, — s esetleg mellékkeliségekkel. — Továbbá eladatik csaknem új kávéházberendezés.

Tanoncz kerestetik.

Vidéki vas- és fűszerkereskedésben, egy jó házból való 13—14 éves fiu, tanonczul felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Magas jutalékot fix fizetést előleget

adok mindenkinek, a ki sorsjegyek és sorsjegykönyveknek részletfizetés melletti árusításával foglalkozni 167 kíván. 10—3 Fuchs H. váltóháza Budapest, Deák Ferencz utca 12.

1889. évi párizsi világkiállításnárany éremmel kitüntetve.

168 A világhírű pusztító 4—2. Tord-Tripe

kiirt patkányt, egeret és mezei vakondot a nélkül, hogy más házi állatnak kárt okozna, mivel sem arsenikumot, sem phosphort, strychnint, vagy más bármilyen mérget nem tartalmaz. Könnyű alkalmazás! Biztos hatás!

Egy csomag ára 50 kr. Egyedüli raktár Leván: Medveczky Sándor gyógyszerházában.

Birtok eladás.

A Ladány-utczában levő 234. szám alatti Novák-fele ház, egy földet, rét és szőlők szabad kézből eladók.

Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad. 3—1

SZÁLLITHATÓ MEZEI VASUTAKAT

gazdasági, erdészeti és ipari czélokra legjobb kivitelben jutányos árakon továbbá: 10—8

SCHLICK-féle mélyítő-

és egyetemes aczél-ekéket (SACK-rendszer)

jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb és e mellett tárgyilagos hírtudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változtatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 3 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy héti ingyen és bérmentve küld. (39)52—23

KIADÓ LAKÁS,

3 utcai szoba, 1 előszoba, 1 konyha, 1 ét-kamra és hozzátartozó apróbb helyiségek. — Továbbá EGY KÜLÖN BEJÁRATU hónapos szoba.

Tudakozódhatni Bolemán gyógytárában.

Borkivonat.

Kitűnő egészséges bornak azonnali előállításához, a mely a természetes bortól meg sem különböztethető, ajánljuk ezen jónak bizonyult különlegességét.

2 kilo ára (100 liternek megfelelő mennyiség) 5 frt 50 kr. Utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb eredményért és egészséges készítményért kezeséget vállalom.

Szesz megtakarítás

érhető el felülmúlhatlan, pálinkának való erősítő esszenciával.

Az italoknak kellemes, zamatos ízt kölcsönöz. Csakis nálam kapható. Ára használati utasítással együtt: 3 frt 50 kr. per kilo (600—1000 literhez.)

E különlegességeken kívül, ajánlok mindennemű esszenciát rum, cognac és finom likörök gyártásához, kitűnő minőségben.

160

Utasítások ingyen mellékeltek

50—3

Árjegyzékek bérmentesen küldetnek.

Pollak Károly Fülöp

esszencia-különlegességek-gyára Prága.

Szolid képviselőik kerestetnek.

Bécs, 1873. Érdem-érem.

Budapest, 1885. Nagy díszokl.

Eszék, 1889. Díszoklevél.

N.-Piankán, 1887. Arany-érem.

London, 1878. Díszoklevél.

CSIK JÓZSEF

esász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek. 30—18.

Páris, 1867. Bronz érem.

Kecskemét, 1872. Ezüst érem.

Ujvidék, 1875. Arany érem.

Szeged, 1878. Érdem-érem.

Trieszt, 1888. Arany érem.

Budapesti Hirlap

Mindenki, a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, 150 a „BUDAPESTI HIRLAP” 6—6 apró-hirdetéseit

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvasatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg: legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvvezetőt, irodatisztát, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt, ispánt, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak: a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek: birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet, ház eladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdaszónyi és egyéb pályázat, lakaskiadás és lakás bérbevételi hirdetések, szóval az életszükséglet minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hirlap apró-hirdetéseit

által czelt lehet elérni.

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, h y m e n hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre

és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Czimmel ellátott hirdetéseknel még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a czim nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Czim a kiadóhivatalban megtudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető czimet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyeg beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A czim egyszerűen „Budapesti Hirlap Kalap utca 16.”